

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

De loco ubi celebrare quis tenetur §. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

CAPVT II.

De obligationibus Capellani,
vel Sacerdotis in celebran-
dis Missis.

I. **Q**uoniam non omnia, quæ ad obligationes Missarum pertinent, explicare in prædictis Decretis Sacræ Congregationi propositum fuit, unde nec nos eadem interpretantes, in medium afferre universa potuimus, nonnulla, quæ supersunt, breviter in sequentibus exhibere, operæ pretium erit.

§. I.

De loco, ubi celebrare quis tenetur.

Quoad peccatum.

1. **P**RO hac re duas regulas præ oculis habe. Regula prima.
Quando

Quando a Fundator, vel quicumq;
Missas, elargita stipe, postulat, eli-
git talem Ecclesiam, Capellum, al-
tate v.g. privilegium, principaliter,
ut ibi Præsentia, seu Officiatura
Missæ adsit, peccatum est ex genere
suo mortale alibi celebrare.

Regula Secunda. a Quando vero
principalis finis fuit velle Missæ ap-
plicationem, non est peccatum
mortale alibi celebrare, immo ne
veniale quidem, quando constat
non curari, nisi de Applicatione.
Ratio prioris Regulæ est, quia tunc
fit contra mentem erogantis elee-
mosynam. Ratio posterioris est,
quia cum Sacrificium sit, in quo-
cumque loco, ejusdem valoris, con-
tra disponentis mentem, saltem, in
re gravi, nequaquam fit.

Qua ratione constare possit ex-
poscentes Missas, Præsentiam, non
vero Applicationem, vel contra in-
tendisse diximus supra cap. I. §. 3. à
num. 15.

2. Dixi

ibidem.

2. Dixi autem in prima Regula ex genere suo, nam dari hac in re parvitatem materiae, unde solum venialiter peccari posse, non est ambigendum. Certè Capellanus obligatus toto anno Missam quotidianam in certo Altari celebrare, si bis, vel ter in anno ibi non celebret, excusant à mortali propter parvitatem materiae communiter Doctores. Ego certè, si uno, vel alterno die feriato singulis mensibus alibi quis celebraret, non judicarem in gravi materia delinquere. Obligatum celebrare in Altari privilegiato, si alibi celebret, facilius attingere posse gravitatem materiae, quam obligatum in communibus Altaribus, ipsa naturalis ratio dicit, quia nimirum ibi magis inviti sunt Fideles, quam hic.

3. Excusat item facilius, & merito Delugo *b* celebrantem in alio

Altari,

a Dian. p. 2. tract. 14. ref. 29. b Delugo de Euch. disp. 21. sect. 2. n. 36.

Altari, quam in designato, sed in eadem Ecclesia, quam celebrantem in alia Ecclesia à designata: quia scilicet tunc minus receditur à voluntate Missam exposcentis.

4. Notatque ibidem Delugo, Capellanum quotidianæ Missæ ex rationabili causa celebrare raro alibi quam in loco designato, neque esse veniale, quia non censetur Fundator cum tanto rigore suum Capellanum obligare voluisse.

Illud non est omittendum, si constet Missas esse assignatas in tali loco, ut frequens populus audiat Sacrum, contingat autem nullos, aut vix paucos ad Missam accedere, posse alibi celebrare, nisi aliud expressum in Fundatore Missæ sit.

Ratio est, quia cessante causa, præsumitur Fundator vel-
le, ut cesset ef-
fectus.

Ty

Quoad

Quoad restitutionem.

5. **I**N hac dubitatione, illud ob-
servari debet. Ad quidnam te-
neatur Sacerdos ad Præsentiamne,
an etiam ad applicationem? Si ad
applicationem, & non applicat, jam
diximus supra *a* ad restitutionem
soli stipendii obligari. Quod si fi-
nis, propter quem erat Missa appli-
canda, adhuc perstat, dubium non
est, quod ad applicandum teneatur,
retento sibi stipendio: quia res in-
tegra est, & pactum initum servari
potest.

9. Si vero debeat Præsentiam,
nec rament celebret in loco designa-
to. Aliqui *b* docent obligari, si ve
omissas Missas in loco præscripto
celebrare per se, vel per alium, si ve
restituere stipendium, & si sit Be-
neficiarius restituere fructus Bene-
ficii,

a Supra c. 1. §. 9. n. 10. & 16. *b* Azor.
Fag. Riccius apud March. de or. tr. 3. §.

95. 4. 8. 10. 11.

ficii. Aliqui a negant obligari ad restitutionem ullam. Ratio illorum est, quia talis Sacerdos non steterit contractui. Ratio horum est, quia licet hic non steterit contractui, cum defecerit in Præsentia, unde & ex genere suo peccaverit mortaliter, ut nunc diximus, tamen non peccavit in substantia contra justitiam, sed contra fidelitatem, quandoquidem dum alibi celebravit, ut supponimus, non privavit Fundatorem fructu debiti Sacrificii, quod ejusdem valoris est, ubicunque offeratur.

7. Hæc posterior sententia mihi magis placet, quam confirmo; quia hic non debet stipendium reddere, cum jam applicuerit Missam suo stipendio dignam: Nec debet Missam omissam repetere, quia verè illam non omisit, ut supponimus, sed dixit, applicuitque pro Fundatore, licet in alio loco à designato, solum

Y y 2 igitur

a March. ibidem aliique apud ipsum.

igitur deberet supplere honorem loco designato debitum, vel commoditatem, quam populus habuisset audiendi Sacrum, sed hanc commoditatem non potest restituere, cum dies illa jam præterierit: illum vero honorem nec restituere tenetur, quia ille idem honor, cum fuerit addictus ad illum diem (erat enim cultus illo die exhibendus) non amplius obligat: immo per novum cultum, qui nunc exhibetur, præteritus honor neglectus non refarcitur, quia homines non advertunt ad antecedentem defectum, quem delere, hoc præsentis cultu, intendit Sacerdos.

*Non approbatur Diana, nec
Bonacina.*

8. **D**iana aasserit prædictum Sacerdotem non teneri ad restitutionem, nisi tamen aliquod Suffragium Defunctis subtraxerit, quis

a Diana p. 2. t. 24. ref. 29.

quia videlicet, si in designato Altari celebrasset, aliqui ad eum locum convenissent, ut Sacro interessent, & mortuos precibus adjuvassent; & in hoc casu (ait) debet Sacerdos aliis precibus compensare.

Sed non placet hæc doctrina, scrupulosque ingerit Sacerdotibus, Quæso enim te, edissere, quot, quantasque orationes compensabit? Decerne, quot numero fuissent illi, qui in tali Altari Sacrum audissent? quot, qui defunctos orationibus adjuvassent? quanta intentione orassent? quantam, dum Sacerdos compensat, intentionem exhibet) hæc enim nosse oportet, ut ad quantum Sacerdos obligetur, & quantum det, deceratur.

At, inquires, hæc à nobis determinari non possunt: Rectè. Ergo per illam doctrinam nihil egisti, nisi quod scrupulos ingessimisti. Sane quando res tanta laborat in determinatione (cum subjaceat multis erroribus)

ribus) reduci ad praxim moraliter non potest, & unde nec debet.

9. Bonacina *b* per similem incendens viam, assentit non esse obligandum Capellanum, qui Missam debitam alibi celebravit, nisi forte quatenus interest Fundatoris Missam alibi fuisse celebratam, ut si exempli gratia non celebravit in Altari privilegiato: hic enim violavit fidem datam, cum detrimento altorius.

10. Verum, pari modo, hæc limitatio improbari potest. Nam inquirō, quantum importat celebrare in Altari privilegiato? Dices importare plenariam Indulgentiam, atq; adeo integram animæ purgantis liberationem. Respondeo. Quid illa anima erat inter Beatas in Cælo, illi damnū non fecisti, & illi, cu forte illa Indulgentia applicata fuisset a Deo, tu nihil ex justitia debebas.

a *Lege th. simili Delugo de Pœn. d. 26. sec. 5 à n. 606. b* *Bonac. de Euch. d. 4. q. ult. p. 7. §. 4. n. 3.*

bebas. Deinde (daro quod fuisset
 certa Indulgentia Plenaria) hæc non
 est ad æqualitatem pro omnibus:
 Animæ enim debenti ut duo, pro-
 deest Indulgentia plenaria perfecte
 illam liberando ab igne; & Animæ
 debenti ut centum prodest dicta In-
 dulgentia, illam similiter liberan-
 do. Quid ergo faciet in tanta inde-
 terminatione Sacerdos? compen-
 sare tenetur ut decem, an ut centū?
 Iterum dices. Celebret denuo, sed
 in Altari privilegiato: nam sic com-
 pensabit quantum Deus novit esse
 necessarium illi animæ, cui detri-
 mentum factum est. Respondeo, ex
 hoc jam habemus talem Sacerdotē
 non teneri ad Orationes, quia ne-
 scit quantæ necessariæ sint: Sed nec
 ad iterum celebrandum in Altari
 privilegiato illum obligare sub no-
 vo peccato audeo, (quamvis, ut id
 faciat omnino consulo.) Ratio est,
 quia ut supra vidimus, nec Fide-

Yy 4 les,

in Supra c. 1. §. 9. n. 10. & n. 18.

les, nec Sacerdotes censentur contractum inire sub obligatione restituendi tale damnum spirituale, sed solum sub obligatione culpæ. Adde quod hic Sacerdos sic cogeretur multo plus reddere, quam deberet, ad quod certe nemo cogendus ex iustitia est, nam ipse debebat Applicationem unius Missæ, licet in Altari privilegiato, quam Applicationem, quamvis in Altari non privilegiato, jam dedit; si ergo nunc obligatur iterum applicare Missam in Altari privilegiato, redderet Applicationem duarum, nempe jam datam in Altari non privilegiato, & hanc præsentem in privilegiato.

*Comparatio Altaris Privilegiati,
& Calculi Benedicti.*

II. **D**ubitabis, hac occasione, insuper. An Sacerdos ob acceptam elemosinam obligatus in altari privilegiato celebrare, satisfactio-

tisfaciat alibi celebrando, præter-
 tu, quod secum habeat Calculum,
 seu Numisma benedictum, cum
 quo æqualis Indulgentia plenaria
 acquiritur.

Quamvis aliqui *a* concedant,
 quia sic Sacerdos satisfacit per æqui-
 pollens, utroque enim modo appli-
 cantur Christi merita, tamen omni-
 no puto nequaquam *b* satisfacere.
 Ratio est, quia regulariter Indul-
 gentia applicata Altari, solet esse
 magis authentica, & secuta, quàm
 quæ applicatur calculo, & fortasse
 minus dependet à statu gratiæ ipsius
 celebrantis, ut habeat effectum.
 Adde fideles ad deo esse addictos, (&
 merito) ad Altaria privilegiata su-
 pra Calculos benedictos, ut pror-
 sus per hos non præsumantur satis-
 facti.

Y y 5

11. Ne-

a *March. de ord. tr. 3. p. 2. c. 24. n. 8.*
Fraxin. Megal. Pasq. apud Lezanam v.
Missæ n. 45. b *Delugo de Euchar. d. 21.*

12. Neque valet dicere satisfieri per æquipollens. Nam obstat ipsa iusticia contractus, quando enim contractus expressè inicitur de aliqua re determinata, v. g. de hoc equo, non servatur a iusticia, dando alium equum, quem nullo modo vult alter contrahens: multo magis, si equus sit venditio deterior, aliunde enim, pro alio, invito creditore, solvi, ex vulgatis legibus non potest. Si ergo tecum Missam expostulans contraxit de Altari privilegiato, exclusit æquipollens; multo magis Calculum, qui non est simpliciter æquipollens; cum sit minus securus, quam Altare.

Do

a Molin. de contract. disp. 562. & passim. b L. 2. §. 1. ff si certum per. l. cum à quo C. de solut.